

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 02-049/26-508/2

Podgorica, 19.02.2026. godine

Za: **MINISTARSTVO KULTURE I MEDIJA**, Njegoševa br. 83, Cetinje

n/r: dr Tamare Vujović, ministarke

Veza: Vaš akt br.

PREDMET: Mišljenje na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti kulturnih dobara

Poštovana,

Ministarstvu finansija dostavili ste dopis kojim se traži mišljenje na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti kulturnih dobara.

Dostavljenim Predlogom, navedeno je da su razlozi za izradu teksta izmjena i dopuna predmetnog zakona usaglašavanje sa Direktivom 2014/60EU o povratu kulturnih predmeta nezakonito iznesenih sa državnog područja države članice.

Predloženim propisom osigurava se ispunjenje obaveza u Pregovaračkom poglavlju 1, a u skladu sa predviđenim rokovima.

Na tekst Predloga zakona i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Izvještajem o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa, navedeno je da za implementaciju predmetnog propisa nije potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore.

Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, nema primjedbi na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti kulturnih dobara, uz napomenu da se eventualni troškovi koji proisteknu iz implementacije zakona finansiraju iz sredstava planiranih godišnjim zakonom o budžetu kod nadležne institucije.

S poštovanjem,

MINISTAR
Novica Vuković

Handwritten notes at the top left of the page, including the number '10' and some illegible text.

Handwritten notes in the upper left section, possibly a date or reference number.

Handwritten notes in the middle left section.

Handwritten notes in the lower middle left section.

Handwritten notes in the lower left section.

Handwritten notes in the lower left section.

Handwritten notes in the lower left section.

Handwritten notes in the lower left section.

Handwritten notes in the lower left section.

Handwritten notes in the lower left section.

Handwritten notes in the lower left section.

Handwritten notes in the lower left section.

Handwritten notes in the lower left section.

Handwritten notes in the lower left section.

Handwritten notes at the top right of the page.

Handwritten notes in the upper right section.

Handwritten notes in the upper right section.

Handwritten notes in the upper right section.

Handwritten notes in the upper right section.

Handwritten notes in the upper right section.

Handwritten notes in the upper right section.

Handwritten notes in the upper right section.

Handwritten notes in the upper right section.

Handwritten notes in the upper right section.

Handwritten notes in the upper right section.

Handwritten notes in the upper right section.

Handwritten notes in the upper right section.

Handwritten notes in the upper right section.

Handwritten notes in the upper right section.

Handwritten notes in the upper right section.

Handwritten notes in the upper right section.

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI KULTURNIH DOBARA***

Član 1

U Zakonu o zaštiti kulturnih dobara („Službeni list CG“, br. 49/10, 44/17, 18/19 i 92/25) u članu 11 stav 1 tačka 5 riječ „nije“ zamjenjuje se riječima: „ne mora biti“.

Na kraju tačke 24a tačka se zamjenjuje tačka-zarezom i dodaje šest novih tačaka koje glase:

„24b) **država članica koja je zatražila povraćaj kulturnog predmeta** je država članica sa čije je teritorije kulturni predmet nezakonito odnesen;

24c) **država članica od koje se traži povraćaj kulturnog predmeta** je država članica na čijoj se teritoriji nalazi kulturni predmet nezakonito odnesen sa teritorije druge države članice;

24d) **povraćaj** je fizički povraćaj kulturnog predmeta na teritoriju države članice koja je tražila povraćaj;

24e) **samostalni držalac kulturnog predmeta** je fizičko ili pravno lice koje za svoj račun vrši faktičku vlast na kulturnom predmetu;

24f) **nesamostalni držalac kulturnog predmeta** je fizičko ili pravno lice koje za treće lice vrši faktičku vlast na kulturnom predmetu;

24g) **javna zbirka kulturnih predmeta** podrazumijeva zbirku koja je u skladu sa zakonodavstvom države članice definisana kao javna i koja je u svojini te države članice, lokalnog ili područnog tijela u toj državi članici ili institucije koja se nalazi na teritoriji te države članice, pod uslovom da je takva institucija u svojini države članice ili lokalnog ili područnog tijela ili se u većinskom dijelu finansira od njih.“

Član 2

U članu 64 stav 1 riječ „držaoca“ zamjenjuje se riječima: „samostalnog držaoca ili, ako to nije moguće, protiv nesamostalnog držaoca“.

Stav 4 mijenja se i glasi:

„(4) Ako je potraživani kulturni predmet dio javne zbirke, koja je u skladu sa propisima države članice definisana kao javna i koja je u vlasništvu države članice, lokalnog ili regionalnog tijela u državi članici ili institucije koja se nalazi na njenoj teritoriji ili je predmet koji je dio inventara crkvenih ili drugih vjerskih institucija u državama članicama u kojima on podliježe posebnim aranžmanima za zaštitu u okviru nacionalnog prava države članice, postupak za povraćaj kulturnog predmeta može se pokrenuti u roku od 75 godina od dana kada je odnesen sa teritorije države članice, ako međunarodnim ugovorom nije određen drugi rok ili ako u državi članici ovaj postupak ne zastarijeva.“

Član 3

U članu 66 stav 1 tačka 6 mijenja se i glasi:

„6) postupa kao posrednik između samostalnog držaoca i/ili nesamostalnog držaoca i države članice koja je zatražila povraćaj, kako bi se sproveo arbitražni postupak u skladu sa zakonodavstvom države članice od koje se traži povraćaj kulturnog predmeta i uz preduslov da država članica koja je zatražila povraćaj i samostalni držalac ili nesamostalni držalac daju formalnu saglasnost.“

Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„(3) U slučaju iz stava 1 tačka 4 ovog člana, shodno se primjenjuje odredba člana 65 stav 9 ovog zakona.“

Član 4

U članu 69 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„(2) Izvještaj o primjeni Direktive 2014/60/EU o povratu kulturnih predmeta nezakonito iznesenih s državnog područja države članice, Ministarstvo podnosi Evropskoj komisiji svakih pet godina.“

Član 5

Poslije člana 148d dodaje se novi član koji glasi:

„Odložena primjena

Član 148e

Odredba člana 69 stav 2 ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.“

Član 6

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

*U ovaj zakon prenesena je Direktiva 014/60/EU o povratu kulturnih predmeta nezakonito iznesenih s državnog područja države članice

OBRAZLOŽENJE

I. Ustavni osnov za donošenje zakona

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti kulturnih dobara sadržan je u članu 16 tacka 5 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju druga pitanja od interesa za Cmu Goru.

II. Razlozi za donošenje zakona

Ustavom Crne Gore kultura baština je prepoznata kao dobro od opšteg interesa, koje je svako dužan da čuva, a država da je štiti. Najznačajniji dio kulturne baštine čine materijalna i nematerijalna kultura dobra, koja predstavljaju svojevrsno svjedočanstvo o prošlosti odnosno prisutnosti čovjeka i ljudskih zajednica u prostoru i vremenu, njihovim aktivnostima, stremljenjima, kretanjima i razvitku. Shodno izloženom, Programom rada Vlade za 2026. godinu, za IV kvartal, planirane su izmjene i dopune Zakona o zaštiti kulturnih dobara, u cilju potpunog usaglašavanja sa direktivom Evropske unije.

III. Usaglašenost zakona sa pravnom tekovinom Evropske unije i potvrđenim međunarodnim konvencijama

Problematika zaštite kulturnih dobara je predmet regulative evropskog zakonodavstva i potvrđenih međunarodnih konvencija, a predmet ovih izmjena i dopuna je usaglašavanje sa Direktivom 2014/60/EU o povratu kulturnih predmeta nezakonito iznesenih s državnog područja države članice.

IV Objašnjenje osnovnih pravnih instituta

Članom 1 vrši se terminološko usklađivanje i značenje izraza u članu 11.

Članom 2 vrši se izmjena i dopuna člana 64 na način što se uvodi pojam samostalnog držaoca i nesamostalnog držaoca. Pored toga, precizira se da ako je potraživani kulturni predmet dio javne zbirke, koja je u skladu sa propisima države članice definisana kao javna i koja je u vlasništvu države članice, lokalnog ili regionalnog tijela u državi članici ili institucije koja se nalazi na njenoj teritoriji ili je predmet koji je dio inventara crkvenih ili drugih vjerskih institucija u državama članicama u kojima on podliježe posebnim aranžmanima za zaštitu u okviru nacionalnog prava pod posebnom zaštitom nacionalnih propisa države članice, postupak za povraćaj kulturnog predmeta može se pokrenuti u roku od 75 godina od dana kada je odnesen sa teritorije države članice, ako međunarodnim ugovorom nije određen drugi rok, osim u državama članicama u kojima postupak ne podliježe zastari ili u slučaju bilateralnih sporazuma između država članica kojima se predviđa rok koji premašuje 75 godina.

Članom 3 precizirana je shodna primjena u članu 65.

Članom 4 uvodi se arbitražni postupak u članu 66.

Članom 5 vrši se dopuna člana 69 u kojem se precizira da Ministarstvo podnosi Evropskoj komisiji izvještaj o primjeni Direktive 2014/60/EU svakih pet godina od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Članom 6 propisuje se stupanje na snagu zakona.

V FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Sprovođenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti kulturnih dobara neće zahtijevati dodatna finansijska sredstva iz Budžeta Crne Gore, ali je u postupku njegove pripreme izrađena detaljna RIA.

**ODREDBE ZAKONA O ZAŠTITI KULTURNIH DOBARA ("SLUŽBENI
LIST CG", BR. 49/10, 44/17, 18/19, 84/24 I 92/25) KOJE SE MIJENJAJU I
DOPUNJAVAJU**

I. OSNOVNE ODREDBE

Značenje izraza

Član 11

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) antikvitet je svaka pokretna stvar starija od 75 godina;
- 2) ambijentalna vrijednost je karakteristično svojstvo i osobenost autentično očuvanog okruženja kulturnog dobra;
- 3) arheološko nalazište je dio prostora na kopnu i pod vodom sa ostacima građevina ili drugih radom stvorenih predmeta;
- 4) arheološki rezervat je prostorno ograničeno područje koje sadrži bilo kakve tragove ljudskog postojanja u daljoj prošlosti, uključujući i mjesta gdje nema vidljivih ostataka na kopnu ili ispod vode, čije je iskopavanje i istraživanje ostavljeno budućim generacijama;
- 5) držalac kulturnog dobra je pravno ili fizičko lice koje posjeduje kulturno dobro, a nije njegov vlasnik;
- 6) inkunabula je knjiga koja potiče iz vremena pronalaska štamparske vještine pa do početka XVI vijeka;
- 7) javna ustanova za zaštitu kulturnih dobara je ustanova koju je osnovala država ili opština za obavljanje konzervatorske, muzejske, bibliotečke, arhivske ili kinotečke djelatnosti;
- 8) kopija je imitacija kulturnog dobra ili njegovog prepoznatljivog dijela, bez obzira na vrstu materijala, tehniku izrade i veličinu u odnosu na original;
- 9) kulturna baština je skup dobara naslijeđenih iz prošlosti koje ljudi prepoznaju kao odraz i izraz svojih vrijednosti, vjerovanja i tradicija, koja su u stalnom procesu evoluiranja, uključujući i sve aspekte njihove okoline koji proizilaze iz međusobnog djelovanja ljudi i prirode u vremenu, nezavisno od vlasništva;
- 10) kultno mjesto je prostor koji je po narodnom predanju ili vjerovanju predmet posebnog značaja ili obožavanja;
- 11) kulturni pejzaž je prostor čiji je karakteristični izgled rezultat akcije i interakcije prirodnih i antropogenih faktora kroz duži vremenski period;
- 12) kulturni predmet je dobro koje je, prije ili poslije protivpravnog odnošenja sa teritorije države članice Evropske Unije ili druge države, klasifikovano kao nacionalno blago koje ima umjetničku, kulturnu, istorijsku ili arheološku vrijednost, na osnovu nacionalnog zakonodavstva ili administrativnog postupka, u skladu sa članom 36 Ugovora o funkcionisanju Evropske Unije;
- 13) kulturna vrijednost su utvrđena karakteristična svojstva i osobenosti kulturnog dobra koja su od trajnog istorijskog, umjetničkog, naučnog, arheološkog, arhitektonskog, antropološkog, tehničkog ili drugog društvenog značaja;
- 14) matična ustanova kulture je ustanova koja je ovlašćena za obavljanje matičnih poslova u određenoj oblasti ili djelatnosti kulture, u skladu sa zakonom;

- 15) očuvanje kulturnog dobra je preduzimanje odgovarajućih mjera zaštite, radi očuvanja kulturnih vrijednosti, unaprjeđenja svojstava, osobnosti i značaja kulturnog dobra koja predstavljaju njegovu kulturnu vrijednost, kao i sprječavanje propadanja kulturnog dobra i obezbjeđivanje njegove namjene i funkcije;
- 16) planski dokumenti su javni dokumenti koji se izrađuju i donose u skladu sa zakonom kojim se uređuje planiranje prostora i izgradnja objekata;
- 17) prezentacija je skup postupaka i mjera kojima se kulturno dobro čini dostupnim javnosti;
- 18) rehabilitacija je uspostavljanje izgubljene funkcionalnosti kulturnog dobra;
- 19) revalorizacija je stručna ili naučna ocjena svojstava, osobnosti i značaja kulturnog dobra, radi provjere njegove kulturne vrijednosti;
- 20) revitalizacija je sprovođenje mjera zaštite radi vraćanja prvobitne ili davanja nove odgovarajuće namjene, odnosno funkcije kulturnom dobru;
- 21) umjetnina je djelo likovne ili primijenjene umjetnosti;
- 22) valorizacija je stručna i naučna ocjena svojstava, osobnosti i značaja dobra, radi utvrđivanja kulturne vrijednosti i statusa kulturnog dobra;
- 23) znamenito mjesto je prostor na kojem se zbio značajni događaj ili prostor koji je prepoznatljiv po nekoj istaknutoj ličnosti;
- 24) zaštićena okolina je prostor oko nepokretnog kulturnog dobra koji je od neposrednog značaja za njegovo postojanje, zaštitu, korišćenje, izgled, očuvanje i istraživanje, kao i za njegov istorijski kontekst, tradicionalni ambijent i vizuelnu dostupnost;
- 24a) Nosilac, odnosno čuvar tradicije je pojedinac, zajednica ili druga organizacija koja sprovodi, održava i prenosi nematerijalno kulturno dobro.

5. Povraćaj kulturnih predmeta

Povraćaj kulturnog predmeta državi članici Evropske unije

Postupak za povraćaj kulturnog predmeta

Član 64

- (1) Postupak za povraćaj kulturnog predmeta koji je protivpravno odnesen sa teritorije države članice pokreće se tužbom države članice protiv držaoca kulturnog predmeta pred nadležnim sudom u Crnoj Gori.
- (2) Uz tužbu iz stava 1 ovog člana dostavlja se:
 - 1) dokument sa opisom predmeta na koji se zahtjev odnosi i u kojem je navedeno da je riječ o kulturnom predmetu;
 - 2) izjava nadležnog organa države članice da je potraživani kulturni predmet protivpravno odnesen sa njene teritorije.
- (3) Postupak za povraćaj kulturnog predmeta može se pokrenuti u roku od tri godine od dana kada je država članica saznala za mjesto na kojem se kulturni predmet nalazi i za identitet lica koje ga posjeduje, a najkasnije u roku od 30 godina nakon što je predmet nezakonito iznesen sa teritorije države članice koja je tražila povraćaj.
- (4) Ako je potraživani kulturni predmet dio javne zbirke, koja je u skladu sa propisima države članice definisana kao javna i koja je u vlasništvu države članice, lokalnog ili regionalnog tijela u državi članici ili institucije koja se nalazi

na njenoj teritoriji ili je sakralni predmet pod posebnom zaštitom nacionalnih propisa države članice, postupak za povraćaj kulturnog predmeta može se pokrenuti u roku od 75 godina od dana kada je odnesen sa teritorije države članice, ako međunarodnim ugovorom nije određen drugi rok.

(5) Postupak povraćaja nije dozvoljen ako u trenutku kada bi postupak trebalo pokrenuti iznošenje kulturnog predmeta sa teritorije države članice koja je tražila povraćaj više nije nezakonito.

Postupanje suda Član 65

(1) Kulturni predmet iz člana 63 ovog zakona vratiće se državi članici, ako sud utvrdi da je on protivpravno odnesen sa njene teritorije ili da nije vraćen po isteku roka za privremeno iznošenje.

(2) U slučaju iz stava 1 ovog člana sud će, prema okolnostima slučaja, savjesnom držaocu kulturnog predmeta odrediti pravičnu naknadu, pod uslovom da držalac kulturnog predmeta dokaže da je prilikom sticanja kulturnog predmeta postupao sa dužnom brigom i pažnjom, na teret države članice kojoj se kulturni predmet vraća.

(3) Savjesnost držaoca kulturnog predmeta cijeni se po propisima Crne Gore u odnosu na njegovo postupanje prilikom sticanja i držanja kulturnog predmeta.

(4) U slučaju sticanja kulturnog predmeta iz člana 63 ovog zakona, po osnovu poklona ili nasljeđivanja, novi držalac kulturnog predmeta ne može biti u povoljnijem položaju od lica od kojeg je kulturni predmet stekao.

(5) Držalac kulturnog predmeta ostvaruje pravo na isplatu pravične naknade iz stava 2 ovog člana nakon predaje potraživanog kulturnog predmeta državi članici.

(6) Plaćanje pravične naknade i troškova postupka ne utiče na pravo države članice da od lica koje je protivpravno odnijelo kulturni predmet traži naknadu štete.

(7) U pogledu vlasništva nad kulturnim predmetom koji je vraćen državi članici primjenjuju se propisi te države.

(8) Sud će posebno posvetiti pažnju svim okolnostima sticanja kulturnog predmeta, a naročito: dokumentaciji o porijeklu predmeta, dozvoli za iznošenje dobijenoj u skladu sa propisima države članice koja potražuje predmet, svojstvo stranke, plaćenu cijenu, kao i da li je držalac konsultovao bilo koji dostupni registar ukradenih predmeta i ostale relevantne informacije koje je realno mogao dobiti, ili je preduzeo neki drugi korak koji bi savjesni držalac preduzeo u datim okolnostima.

(9) Troškove nastale prilikom sprovođenja odluke o povraćaju kulturnog predmeta snosi država članica koja je tražila povraćaj.

Saradnja sa državama članicama Član 66

(1) Ministarstvo je dužno da koordinira saradnju sa nadležnim organima država članica u vezi sa vraćanjem protivpravno odnesenih kulturnih predmeta, a naročito da:

- 1) na zahtjev države članice, u saradnji sa drugim državnim organima i institucijama, preduzme radnje i mjere radi pronalaženja kulturnog predmeta i utvrđivanja identiteta njegovog držaoca;
- 2) obavijesti zainteresovanu državu članicu da li se i gdje na teritoriji Crne Gore nalazi traženi kulturni predmet i da li postoji osnov za vjerovanje da je on protivpravno odnesen sa teritorije države članice;
- 3) omogući nadležnom organu države članice da, u roku od šest mjeseci od dana dostavljanja obavještenja iz tačke 2 ovog stava, provjeri da li se radi o traženom kulturnom predmetu;
- 4) u saradnji sa nadležnim organom države članice, preduzme potrebne mjere za fizičko očuvanje traženog kulturnog predmeta;
- 5) spriječi odgovarajućim mjerama svaku radnju koja se preduzima radi izbjegavanja ili otežavanja povraćaja kulturnog predmeta;
- 6) postupa kao posrednik između držaoca traženog kulturnog predmeta i zainteresovane države članice.

(2) Ukoliko se provjera iz stava 1 tačka 3 ovog člana ne obavi u propisanom roku neće se primjenjivati stav 1 tač. 4 i 5 ovog člana.

Aktivnosti na povraćaju kulturnih predmeta

Član 69

Ministarstvo je dužno da, u saradnji sa Upravom, javnim ustanovama za zaštitu kulturnih dobara i drugim organima državne uprave:

- 1) preduzima mjere i aktivnosti na prikupljanju podataka i uspostavljanju evidencija i dokumentacije o kulturnim predmetima protivpravno odnesenim iz Crne Gore koji mogu biti predmet povraćaja;
- 2) priprema i podnosi zahtjev, odnosno tužbu za povraćaj kulturnog predmeta nadležnom organu države na čijoj se teritoriji nalazi kulturni predmet koji je protivpravno odnesen iz Crne Gore, u skladu sa propisima te države i međunarodnim ugovorima;
- 3) podnosi nadležnom organu zahtjev za povraćaj protivpravno prisvojenog kulturnog predmeta u državnoj svojini.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo kulture i medija

NAZIV PROPISA

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti kulturnih dobara

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti kulturnih dobara sadržan je u članu 16 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

Ustavom Crne Gore kultura baština je prepoznata kao dobro od opšteg interesa, koje je svako dužan da čuva, a država da je štiti. Najznačajniji dio kulturne baštine čine materijalna i nematerijalna kultura dobra, koja predstavljaju svojevrsno svjedočanstvo o prošlosti odnosno prisutnosti čovjeka i ljudskih zajednica u prostoru i vremenu, njihovim aktivnostima, stremljenjima, kretanjima i razvitku. Shodno izloženom, Programom rada Vlade za 2026. godinu, za IV kvartal, planirane su izmjene i dopune Zakona o zaštiti kulturnih dobara, u cilju potpunog usaglašavanja sa propisima Evropske unije.

Problematika zaštite kulturnih dobara je predmet regulative evropskog zakonodavstva i potvrđenih međunarodnih konvencija, a predmet ovih izmjena i dopuna je usaglašavanje sa Direktivom 2014/60/EU o povratu kulturnih predmeta nezakonito iznesenih s državnog područja države članice. Ova direktiva predstavlja obavezu iz Poglavlja 1.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Predloženim propisom vrši se terminološko usklađivanje i značenje izraza u članu 11.

Takođe, vrši se izmjena i dopuna člana 64 na način što se uvodi pojam samostalnog držaoca i nesamostalnog držaoca. Pored toga, precizira se da ako je potraživani kulturni predmet dio javne zbirke, koja je u skladu sa propisima države članice definisana kao javna i koja je u vlasništvu države članice, lokalnog ili regionalnog tijela u državi članici ili institucije koja se nalazi na njenoj teritoriji ili je predmet koji je dio inventara crkvenih ili drugih vjerskih institucija u državama članicama u kojima on podliježe posebnim aranžmanima za zaštitu u okviru nacionalnog prava pod posebnom zaštitom nacionalnih propisa države članice, postupak za povraćaj kulturnog predmeta može se pokrenuti u roku od 75 godina od dana kada je odnesen sa teritorije države članice, ako međunarodnim ugovorom nije određen drugi rok, osim u državama članicama u kojima postupak ne podliježe zastari ili u slučaju bilateralnih sporazuma između država članica kojima se predviđa rok koji premašuje 75 godina.

Članom 3 precizirana je shodna primjena u članu 65, a članom 4 uvodi se arbitražni postupak u članu 66.

Članom 5 vrši se dopuna člana 69 u kojem se precizira da Ministarstvo podnosi Evropskoj komisiji izvještaj o primjeni Direktive 2014/60/EU svakih pet godina od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulativnu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Predloženim propisom postiže se, prevashodno, sljedeći cilj:

-ispunjavanje obaveza predviđenih u Pregovaračkom poglavlju 1, a u skladu sa predviđenim rokovima.

Ovim će se osigurati ispunjavanje obaveza u navedenom poglavlju

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Rješenja u predloženom propisu imaće više direktnih i indirektnih uticaja. Predmetna rješenja uticaće na vlasnike i držaoce nacionalno zaštićenih kulturnih predmeta iz država članica EU, bez obzira na to da li imaju status samostalnog ili nesamostalno držaoca. Takođe, realizacija predloženih normi podrazumijevaće inteziviranje saradnje između Ministarstva kulture i medija i predstavnika država članica koje u skladu sa odredbama navedene direktive imaju mogućnost pokretanja postupaka u slučaju povrata kulturnih predmeta nezakonito iznesenih s državnog područja države članice.

Primjena ovog akta neće izazvati dodatne troškove građanima i privredi.

Ovim aktom se ne predviđa osnivanje novih privrednih subjekata na tržištu.

Donošenje predloženog akta ne stvaraju se administrativna opterećenja i biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Nije potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa

Nema obezbjeđenja finansijskih sredstava

Implementacijom ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.

Sredstva nisu planirana budžetom, jer nisu potrebna.

Nije planirano donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze.

Implementacijom se neće ostvariti prihod za budžet Crne Gore.

Nije rađena metodologija, budući da nisu predviđeni izdaci niti prihodi, pa tako nije bilo problema u obračunu niti sugestija Ministarstva finansija

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertna podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

Prilikom izrade akta sprovedene su konsultacije sa Ministarstvom evropskih poslova.

Cijeneći da se predloženi akt isključivo odnosi na usaglašavanje sa navedenom direktivom, što predstavlja obavezu iz Poglavlja 1 – Sloboda kretanja roba, a shodno komentarima na zakon koji je Evropska komisija dostavila Ministarstvu, u septembru 2025. godine, ovaj organ nije organizovao javnu raspravu na predmetne izmjene i dopune, koje se odnose na 5 članova zakona.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Ne očekuju se prepreke u implementaciji predloženog akta.

Indikator prema kome će se mjeriti ispunjenje ciljeva je:

- Broj pokrenutih postupaka za povraćaj kulturnog predmeta koji je protivpravno odnesen sa teritorije države članice EU.

Za monitoring i evaluaciju primjene propisa nadležno je Ministarstvo kulture i medija

Datum i mjesto,
18.02.2026. godine, Cetinje

MINISTARKA

Tamara Vujović